

ارزیابی جامعه از مدرسه فارسی هلیفکس

گروه پژوهشی

دانشگاه مونت سنت وینسنت:

- نهال فخاری (معاون پژوهشی و دانشجوی دکتری)
- فرشته غلامی نژاد و سارا صیرفی (دستیاران پژوهشی)
- دکتر جسی لی مک ایزاک (مدیر پروژه)

انجمن فرهنگی ایرانیان نوا اسکوشیا:

- مجید تقوی
- فروغ پرستار
- مریم میرمغیثی

هدف پروژه

- هدف این پروژه ارزیابی، دستیابی به درکی بهتر از روش‌های تقویت ارتباط کودکان مهاجر ایرانی با زبان و فرهنگ فارسی در مدرسه فارسی هلیفکس بود.

بودجه پژوهشی

- سازمان تأمین مالی:

Change Lab Action Research Initiative (CLARI)

اصول اخلاقی پژوهش

- این پروژه یک ارزیابی تحقیقاتی بود و از دریافت تأیید کمیته اخلاق تحقیق در دانشگاه مونت سنت وینسنت معاف گردید. با این وجود، همه شرکت کنندگان رضایت خود را برای شرکت در این پروژه ارائه دادند. در خصوص استفاده از عکس‌های کودکان و نقل قول‌های موجود در این گزارش، رضایت والدین و رضایت کودکان دریافت شد.

شرکت‌کنندگان و جمع‌آوری داده‌ها

کو دکان

- نه کودک (پنج پسر و چهار دختر) بین هشت تا ده سال در یک جلسه بازی مبتنی بر هنر شرکت کردند تا درباره تجربیات خود از مدرسه فارسی هلیفکس صحبت کنند.
- چهار مجموعه میز با فعالیت‌های مختلف (هنرهای دستی، خمیر بازی، داستان‌نویسی و بلوک‌ها) آماده شد.
- جلسه بازی با پژوهشگران حدود یک ساعت به طول انجامید.

والدین

- هفت مادر* در یک جلسه مصاحبه مجازی شرکت کردند که بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه طول کشید.
- فرزندان این مادران شامل:
 - شش نفر مهاجر نسل دوم و یک نفر مهاجر نسل اول،
 - شش نفر بین گروه سنی هفت تا ده سال و یک کودک پنج ساله،
 - پنج کودک به مدت سه سال و دو کودک به مدت یک سال در مدرسه در حال تحصیل بوده‌اند.

معلمان

- پنج معلم (همگی زن) در یک جلسه مصاحبه مجازی شرکت کردند.
 - چهار معلم فعلی و یک معلم سابق.
- بیشتر معلمان، به جز یک نفر، تجربه کار در مدارس کانادا به عنوان مربیان کودکان، معلمان جایگزین و معلمان پشتیبان را داشتند.
- یک معلم تجربه زیادی در آموزش زبان فارسی داشت.
- معلمان بدون سابقه تدریس زبان فارسی از معلم با سابقه مدرسه و/یا خودشان با شرکت در کارگاه‌های مختلف آموزش دیدند.

مدیران / مسئولان اجرایی

- سه مدیر مدرسه در این پروژه شرکت کردند.
 - دو مدیر سابق و یک مدیر فعلی.
- تجربه افرادی که به عنوان مسئول اجرایی مدرسه فارسی هلیفکس فعالیت داشتند، بین دو تا چهار سال بود.
- نقش مسئول اجرایی شامل مدیریت تمامی امور مربوط به مدرسه (مانند ثبت‌نام، برنامه‌ریزی، استخدام معلمان و غیره) می‌باشد.

* برای گروه والدین، با اینکه هم مادران و هم پدران برای شرکت دعوت شده بودند، تنها مادران داوطلب شدند.

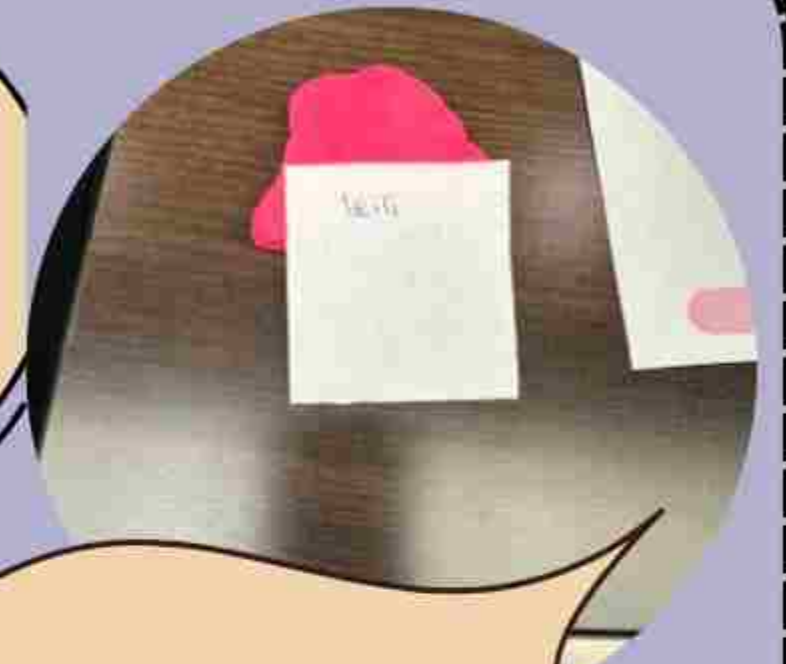

دیدگاه‌های کودکان

کودکان گفتند که مدرسه را دوست دارند چون زبان فارسی را یاد می‌گیرند، دوستانشان را می‌بینند و خوراکی می‌خورند. آن‌ها همچنین از کلاس‌های موسیقی، نمایش و کاردستی لذت می‌برند.

"خوب است. نظر خوبی دارم. می‌توانم چیزهای زیادی یاد بگیرم و زمان استراحت هم داشته باشم."

"[من] کلاس نمایش را دوست دارم. آن را دوست دارم چون می‌توانیم تمرین کنیم. نمایش و زمان استراحت برای بازی."

"کلاس کاردستی برای من جالب است چون ما کاردستی‌های مختلفی درست می‌کنیم."

"این هندوانه است. من مدرسه فارسی و هندوانه را دوست دارم چون هر دو خیلی خوب هستند."

برخی از کودکان گفتند که معتقدند مدرسه فارسی سرگرم‌کننده و جالب است! با این حال، برای برخی دیگر خسته‌کننده و یکنواخت بود.

"یک جورهایی دوستش دارم. عاشقش نیستم، اما یک جورهایی خوشم می‌آید."

"[من] دوست دارم زبان فارسی را یاد بگیرم. انجام دادن تکالیف را دوست دارم، اما دوست دارم زمان استراحت هم داشته باشم."

"قسمت اول روز کمی خسته‌کننده است (خواندن و نوشتن کوتاه). قسمت دوم کمی سرگرم‌کننده‌تر است (خواندن کتاب‌ها). قسمت سوم خیلی سرگرم‌کننده است (میان وعده و بعد از میان وعده)."

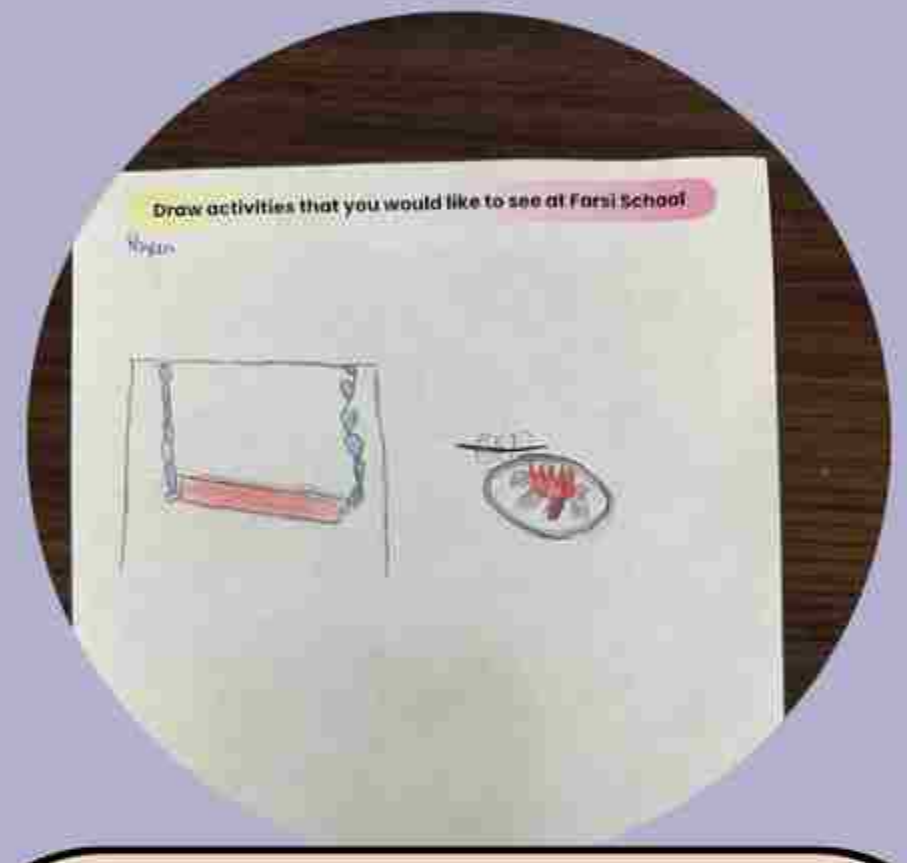

دیدگاه‌های کودکان

- کودکان گفتند که می‌خواهند:**
- مدرسه برایشان سرگرم‌کننده‌تر باشد.
 - به تاب، حباب بازی، میله‌های بارفیکس، بازی در فضای باز، گردش‌های علمی، زمان استراحت طولانی‌تر، زمان دیسکو و رقص دسترسی داشته باشند.
 - ساعات کمتری برای آموزش رسمی در کلاس، تکالیف کمتر و نوشتن کمتر داشته باشند.

"یک میله بارفیکس و بازی در فضای باز اضافه کنید."

"من می‌خواهم [در مدرسه فارسی] تاب داشته باشم، چون بعضی وقت‌ها که خوابم می‌گیرد، می‌توانم پاهایم را تکان بدهم. می‌خواهم انرژی بیشتری پیدا کنم و بتوانم تحرک داشته باشم."

"من در حال کشیدن تصویر دو کودک در زمین بازی هستم، یک دختر و یک پسر که دارند بازی گرگم به هوا می‌کنند. داشتن زمان استراحت طولانی‌تر. چون دوست دارم مدرسه فارسی شبیه یک مدرسه عادی باشد تا بتوانم بیرون بروم و بازی کنم."

"من یک صورت خندان کشیدم. می‌خواهم به مدرسه فارسی حباب بازی اضافه کنم. دوست دارم حباب‌ها را بترکانم. اگر مدرسه سرگرم‌کننده باشد، خوشحال می‌شوم."

دیدگاه‌های والدین

ما مدرسه فارسی هلیفکس را دوست داریم!

همه مادران وجود مدرسه فارسی را بسیار ارزشمند می‌دانستند، به‌ویژه در نوا اسکوشیا، جایی که فرزندان‌شان فرصت محدودی برای تمرین زبان مادری، آشنایی با فرهنگ ایرانی، یا ملاقات با دوستان ایرانی دارند.

این مادران به‌ویژه قدردان تمام فعالیت‌ها و درس‌هایی بودند که با وجود بودجه محدود مدرسه و فعالیت داوطلبانه معلمان و مدیران، برای فرزندان‌شان تدارک دیده شده بود.

مادران شرکت‌کننده همچنین از تمامی تغییرات و تلاش‌های انجام شده توسط ICSNS برای جذاب‌تر کردن مدرسه برای کودکان قدردانی کرده و آن‌ها را ارزشمند دانستند:

- آن‌ها از اضافه شدن فعالیت‌های فوق‌برنامه، از جمله کلاس‌های رقص، موسیقی و کاردستی بسیار خوشحال بودند.
- آن‌ها معتقد بودند که مشارکت کودکان در اجراهای مختلف (رقص، آواز و نمایش) در مراسم‌های سنتی (نوروز و شب یلدا و غیره) علاقه کودکان به ارتباط با ریشه‌های ایرانی‌شان را افزایش داده و پیوندهای خانوادگی را تقویت کرده است.

دیدگاه‌های والدین

دلایل و اولویت‌های خانواده‌ها برای شرکت فرزندان در مدرسه فارسی هلیفکس

• تقویت روابط و پیوندهای خانوادگی

- همه مادران شرکت‌کننده اظهار داشتند که می‌خواهند فرزندان خود به‌ویژه صحبت کردن و درک زبان فارسی را بیاموزند تا بتوانند به‌طور مؤثر با آنها و خویشاوندان دور، مانند پدربزرگ و مادربزرگ که آشنایی کمی با زبان انگلیسی دارند، ارتباط برقرار کنند.
- این مادران همچنین بر این باور بودند که پیوند خانواده‌شان با یادگیری فرزندان در باره فرهنگ ایرانی در مدرسه تقویت می‌شود، زیرا این موضوع علایق مشترک خانواده را افزایش می‌دهد.

• پیدا کردن دوستان ایرانی

- برای همه مادران، داشتن دوستان ایرانی برای فرزندان بسیار مهم بود، زیرا این امر به حفظ ارتباط با ریشه‌های فرهنگی آنها کمک کرده و فرصتی برای تمرین زبان فارسی فراهم می‌کند.
- مادران معتقد بودند که ارتباط با دوستان ایرانی که زبان و پیشینه فرهنگی مشابهی دارند، حس تعلق فرزندان خود را تقویت می‌کند.
- در نهایت، این مدرسه فرصتی را برای تمام خانواده‌ها فراهم کرد تا با دیگر خانواده‌هایی که پیشینه‌ها و ارزش‌های مشترکی در تربیت فرزندان دارند، آشنا شوند.

• احساس افتخار به میراث و فرهنگ خود

- همه مادران بر این اعتقاد بودند که فرزندان خود به عنوان اقلیتی کوچک در کانادا وظیفه دارند میراث، فرهنگ و زبان فارسی را حفظ کنند.
- این مادران معتقد بودند که یادگیری تاریخ، زبان، فرهنگ، شعر، اصطلاحات و زبان محاوره‌ای فارسی برای حفظ فرهنگ ایرانی ضروری است.
- مادران شرکت‌کننده بیان کردند که یادگیری تاریخ و فرهنگ ایران به فرزندان خود کمک می‌کند تا به میراث و هویت فرهنگی خود احساس افتخار کرده و ارتباط عمیق‌تری با آن برقرار کنند.

- اولویت خانواده‌ها برای مدرسه فارسی هلیفکس این است که ICSNS محیطی فراهم کند که فرزندان خود به یادگیری بیشتر درباره فرهنگ و زبان خود علاقه‌مند شوند.

دیدگاه‌های والدین

محیطی امن و جالب برای یادگیری زبان فارسی برای کودکان:

- **حریم خصوصی:** دو مادر معتقد بودند که معلمان و مدیرانی که به اطلاعات خصوصی خانواده‌ها و کودکان دسترسی دارند، باید بسیار دقت کنند تا حریم خصوصی خانواده‌ها حفظ شود، به خصوص با توجه به جامعه کوچک و نزدیک ایرانیان در نوا اسکوشیا.

- **تجربه عملی:** همه مادران شرکت‌کننده به اضافه شدن فعالیت‌های فوق‌برنامه (آواز خواندن، کاردستی، شرکت در رویدادها و غیره) و وسایل بازی ارزش بسیاری قائل بودند، زیرا معتقد بودند که فرزندان‌شان بهترین یادگیری و درک را زمانی دارند که در فرایند یادگیری مشارکت کنند. آن‌ها همچنین بر این باور بودند که آشنایی فرزندان‌شان با میراث و فرهنگ از طریق تجربیات عملی برای خانواده‌ها بسیار معنادار است، زیرا باعث افزایش علایق مشترک در میان اعضای خانواده می‌شود.

- **فناوری:** نیمی از مادران شرکت‌کننده همچنین احساس می‌کردند که فرزندان‌شان می‌توانند از فناوری‌هایی مانند استفاده از کروم‌بوک‌ها برای انجام تکالیف و تماشای کارتون‌ها، فیلم‌ها و ورزش‌های فارسی بهره‌مند شوند. این مادران همگی اشاره کردند که فرزندان‌شان در مدرسه کانادایی به شدت به فناوری وابسته‌اند، بنابراین معتقد بودند که آشنایی فرزندان با این پلتفرم‌ها می‌تواند به بهبود یادگیری زبان فارسی کمک کرده و مدرسه را برایشان جالب‌تر کند.

دیدگاه‌های والدین

برای یک مدرسه فارسی ایده‌آل، والدین تغییراتی را پیشنهاد کردند:

همه مادران از بودجه محدود مدرسه و کمبود کلاس‌های کافی به دلیل تعداد کم معلمان آگاه بودند؛ با این حال، وقتی از آن‌ها درباره یک مدرسه فارسی ایده‌آل برای فرزندانشان سؤال شد، پیشنهادهای ارائه کردند:

- **گروه‌بندی‌های مختلف کلاس‌ها:** مادران می‌خواستند فرزندانشان در کلاس‌هایی شرکت کنند که با مهارت‌های سوادآموزی آن‌ها مطابقت داشته باشد و همچنین تعادل همسالان و جنسیت را در نظر بگیرد.
- **فعالیت‌های متنوع:** برخی از مادران (به‌ویژه آن‌هایی که پسر دارند) احساس می‌کردند که باید فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی بیشتری پس از ساعات رسمی مدرسه اضافه شود، مانند فوتبال، بسکتبال و غیره. مادران همچنین پیشنهاد کردند که گردش‌های علمی برنامه‌ریزی شده و فعالیت‌هایی در فضای باز برای فرزندانشان فرصتی برای ارتباط با همسالان ایرانی فراهم می‌کند.
- **گسترش دروس تدریس شده در مدرسه:** برخی از مادران بر این باور بودند که اضافه کردن دروس دیگر (ریاضی و علوم) به مدرسه می‌تواند به جذب بیشتر کودکان کمک کرده و فرصتی برای یادگیری واژگان بیشتر فراهم کند.
- **کاهش تکالیف:** در نهایت، اگرچه خانواده‌ها اهمیت تکالیف را برای تمرین زبان فارسی فرزندانشان در طول هفته درک می‌کردند، اما درخواست داشتند که تکالیف کمتر و آسان‌تری ارائه شود. مادران گفتند که کودکان معمولاً به حمایت و پشتیبانی در انجام تکالیف نیاز دارند و این موضوع گاهی باعث بروز تنش بین والدین و فرزندانشان می‌شود.

دیدگاه‌های معلمان

وجود مدرسه فارسی هلیفکس برای پیوند کودکان ایرانی مهاجر با ریشه‌های ایرانی از اهمیت بالایی برخوردار است.

تمام معلمان بر این باورند که وجود مدرسه بسیار اهمیت دارد، زیرا کودکان ایرانی در نوا اسکوشیا به عنوان یک گروه اقلیت، دسترسی محدودی برای آشنایی با زبان و فرهنگ فارسی دارند.

تمام معلمان اظهار داشتند که ارتباط با فرهنگ و زبان فارسی به توسعه هویت فرهنگی کودکان ایرانی کمک کرده و کیفیت ارتباط آن‌ها با خانواده‌هایشان را ارتقا می‌دهد.

تمام معلمان اظهار کردند که مدرسه فارسی هلیفکس در سال‌های اخیر به خاطر مکان جدید و اضافه شدن فعالیت‌های فوق‌برنامه در افزایش جلب توجه و مشارکت کودکان موفق بوده است.

هدف اصلی معلمان، افزایش مشارکت و تعامل کودکان با زبان فارسی است.

تمام معلمان موافق بودند که کودکان بهترین یادگیری را زمانی دارند که سبک تدریس بر اساس علایق آن‌ها طراحی شده باشد.

چهار معلم پیشنهاد دادند که سبک تدریس باید به سبک تدریس کانادایی نزدیک‌تر شود؛ یعنی بیشتر به سمت تدریس کودک‌محور برود تا معلم‌محور. با این حال، احساس می‌شد که تدریس کودک‌محور به زمان، بودجه و منابع بیشتری نیاز دارد.

تمام معلمان بر این باور بودند که فرصت‌های دیگری خارج از مدرسه می‌تواند به کودکان کمک کند تا زبان فارسی را تمرین کرده و با همسالان ایرانی خود ارتباط برقرار کنند (مانند پیک‌نیک، گردش‌های علمی، زمین بازی سرپوشیده و فضای باز و غیره).

دیدگاه‌های معلمان

برای یک مدرسه فارسی ایده‌آل، معلمان تغییراتی را پیشنهاد کردند:

بودجه: برای ایجاد یک برنامه درسی که بر اساس نیازها و علایق آموزشی کودکان طراحی شده باشد، به بودجه اضافی نیاز است (مانند خرید وسایل بازی، استفاده از تصاویر، برنامه‌ریزی فعالیت‌های فضای باز و دسترسی به فضاهای بازی سرپوشیده برای کودکان کوچک‌تر).

برنامه درسی مدرسه: معلمان درباره چالش‌هایی که هنگام حضور کودکان با مهارت‌های متفاوت سواد فارسی در کلاس با آن‌ها مواجه هستند، صحبت کردند. این معلمان بر این باور بودند که تنوع دانش فارسی کودکان در یک کلاس، تدریس را دشوار می‌کند زیرا باید به‌طور فردی با هر کودک بر اساس سطح زبان فارسی‌اش کار کنند. در نتیجه، معلمان احساس می‌کردند که وقتی نمی‌توانند فعالیت‌های یادگیری گروهی را هدایت کنند، کودکان خسته و بی‌حوصله می‌شوند.

نیروی انسانی: در خصوص نیروی انسانی، معلمان معتقد بودند که به دو دلیل مشخص باید نیروی انسانی بیشتری استخدام شود. اول اینکه تعداد بیشتر معلمان به معنای برگزاری کلاس‌های بیشتر است که به چالش‌هایی که معلمان با آن‌ها در کلاس‌هایی با کودکان از پیشینه‌های زبانی مختلف مواجه هستند، رسیدگی می‌کند. همچنین، افزایش تعداد کارکنان فشار کمتری به معلمان وارد می‌کند و انعطاف‌پذیری بیشتری در برنامه‌های آن‌ها از نظر مرخصی و روزهای بیماری دارد.

دیدگاه‌های مدیران / مسئولان اجرایی

حوزه‌های قابل بهبود:

مدیران / مسئولان اجرایی مدرسه حوزه‌های بهبودی را که امیدوارند در سال‌های آینده به آن‌ها دست یابند، مشخص کردند. این مسئولان اجرایی همگی بر این باور بودند که با **افزایش بودجه**، می‌توانند به تمامی تغییرات مورد نظر اعضای جامعه مدرسه، شامل کودکان، خانواده‌ها، معلمان و هیئت‌مدیره ICSNS دست یابند.

بودجه: مانند سایر شرکت‌کنندگان در این مطالعه، مسئولان اجرایی مدرسه نیز بودجه را به عنوان مسئله اصلی مطرح کردند. مدرسه عمدتاً با کمک‌های مالی محدود و هزینه ثبت‌نام کم (که توسط خانواده‌ها تأمین می‌شود) اداره می‌شود؛ بنابراین برای تأمین هزینه‌های برنامه‌های خود، مدرسه مجبور به قرض گرفتن پول از هیئت‌مدیره ICSNS بود. مدرسه برای موارد زیر به بودجه بیشتری نیاز دارد:

- استخدام معلمان با تجربه بیشتر تا بتوان کلاس‌های بیشتری را تشکیل داد.
- برگزاری دوره‌های آموزشی اضافی برای معلمان فارسی در زمینه تدریس کودک محور و معلم محور.
- جلب همکاری متخصصان مانند روان شناس ها در مدرسه که با فرهنگ خانواده‌های ایرانی و شیوه‌های تربیتی آن‌ها آشنایی دارند، تا به بهبود سلامت کلی کودکان کمک کنند.
- همکاری با نوازندگان و هنرمندان در مدرسه برای حمایت از گنجاندن فرهنگ فارسی.
- تأمین و فراهم‌سازی وسایل و منابع مناسب برای رشد کودکان (کروم‌بوک، وسایل بازی، کتاب‌های تصویری، ویدیوهای آموزشی و غیره).
- اجاره کلاس‌های مناسب با سن کودکان، به‌ویژه برای کودکان کوچک‌تر.
- برنامه‌ریزی فعالیت‌های فوق‌برنامه (گردش های علمی).
- برگزاری کلاس‌ها و فعالیت‌ها به زبان فارسی به تعداد بیشتر (مثلاً در روزهای هفته).
- تدریس دروس بیشتر (مانند ادبیات فارسی، ریاضی، علوم و غیره).
- ثبت ICSNS به عنوان یک سازمان خیریه تا بتواند بودجه و کمک‌های مالی بیشتری دریافت کند.

گام‌های بعدی

این پروژه به‌طور مستقیم در پاسخ به علاقه و نیاز همکاران ما در انجمن فرهنگی ایرانیان نوا اسکوشیا بود.

تمام شرکت‌کنندگان در این مطالعه از وجود مدرسه فارسی هلیفکس به‌عنوان فرصتی برای ارتباط کودکان ایرانی با میراث و فرهنگ فارسی خود قدردانی کردند. شرکت‌کنندگان با آگاهی از محدود بودن بودجه و منابع مدرسه پیشنهادات خود را مطرح کردند.

توصیه‌های زیر بر اساس گفتگوهای کلی ما با کودکان، خانواده‌ها، معلمان و مدیران مدرسه در مدرسه فارسی هلیفکس ارائه شده است تا به تقویت مشارکت کودکان ایرانی در نوا اسکوشیا با زبان فارسی و میراث و فرهنگ فارسی‌شان کمک کند.

۱. در نظر گرفتن روش‌های مختلف برای گروه‌بندی کودکان در کلاس‌ها به‌گونه‌ای که هم درک آن‌ها از زبان فارسی و هم سن‌شان را مد نظر قرار دهد.

۲. برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌ها برای معلمان به‌منظور ایجاد ارتباط بین روش‌های تدریس فعلی معلم‌محور و یادگیری مبتنی بر بازی و کودک‌محور.

۳. سرمایه‌گذاری در وسایل آموزشی که کودکان را در محیط کلاس در حین یادگیری زبان فارسی مشغول کند.

۴. تداوم در برگزاری رویدادهایی که میراث و فرهنگ فارسی را جشن می‌گیرند تا کودکان و خانواده‌هایشان را مشارکت دهند.

۵. سازماندهی یک باشگاه تفریحی برای کودکان و نوجوانان تا از طریق فعالیت‌های متنوع در فضاهای بسته و باز با همسالان ایرانی خود ارتباط برقرار کنند.

۶. بررسی امکان ثبت ICSNS به‌عنوان یک سازمان خیریه تا بتواند برای دریافت بودجه و کمک‌های مالی مختلف واجد شرایط شود.

تشکر و قدردانی:

ما از **کودکان ایرانی، خانواده‌ها، معلمان و مدیرانی** که در این مطالعه شرکت کردند و با سخاوت اطلاعات خود را درباره تجربه‌شان از دسترسی به مدرسه فارسی هلیفکس با ما به اشتراک گذاشتند، صمیمانه قدردانی کنیم.

ما همچنین از **انجمن فرهنگی ایرانیان نوا اسکوشیا** که از اجرای این پروژه حمایت کردند تشکر می‌کنیم.

در نهایت، از حمایت‌های "**Change Lab Action Research Initiative**" و گروه "**Early Childhood Collaborative Research Centre**" نیز سپاسگزاریم. این پروژه نیز با پشتیبانی "**Canada Research Chairs program**" انجام شد.